

SZAKÉRETTSÉGIS TANFOLYAMOK VÁRJÁK

*a munkásosztály és a dolgozó parasztság
legtehetségesebb fiait*

Ha érettségizőkről beszélünk, rendszerint 18-19 éves fiúkra, lányokra gondolunk. Szeged egyik iskolájában, „Az ifjú gárda” szakérettségis kollégiumban azonban más a kép. Meglett férfiak tanulnak itt, készülnek az érettségire, mely megnyitja előttük a továbbtanulást, az egyetemek kapuját. Tavaly ilyenkor még az üzemekben, bányákban dolgoztak, de felismerték, hogy a dolgozó nép állama még többet vár tőlük. Többet vár tőlük, mint azt, hogy a termelés élén járjanak, azt várja tőlük, hogy elsjajátítsák a gyakorlat mellé az elméleti tudást is, ők a munkásosztály fiai, elsjajátítsák a technikát.

Ózdról, Diósgyőrből, Csepelről, Miskolcra és az ország legkülönbözőbb vidékeiről jöttek ide a szegedi szakérettségis kollégiumba nagyüzemi munkások, esztorgályosok, kohászok, bányászok, szövők, a munkásosztály legjobb, legöntudatosabb fiai, átérzve azoknak a szavaknak a jelentőségét, melyeket még 1931-ben mondott Sztálin elvtárs: „országunk a fejlődésnek abba a szakaszába lépett, amikor a munkásosztálynak meg kell teremtenie a maga számára a saját technikai értelmiségét, amely meg tudja védelmezni a termelésben a munkásosztályt, mint uralkodó osztályt érdekelt”. Ugyanebben a beszédben más helyen ezeket mondotta Sztálin elvtárs: nem lehetünk meg tovább is a régi módon, a régi mérnöki és technikai erőknél azzal a minimális számával, melyet a burzsoázia országától örököltünk. Ahhoz, hogy a termelés jelenlegi ütemét és mértékét fokozzuk, el kell érünk azt, hogy a munkásosztálynak meglegyen a maga saját műszaki értelmisége.”

Majdnem 20 esztendő telt el azóta, amikor Sztálin elvtárs elmondta ezeket a szavakat, tör-

télni jelentőségű útmutatást adva azoknak az országoknak a számára, akik majd a Szovjetunió példája nyomán fogják hozni a szocializmus felépítéséhez. Fejlődésünk mostani szakaszában vonatkozik a mi országunkra különösképpen ez a sztálini útmutatás s azok az eredmények, melyeket a szegedi szakérettségis hallgatók már eddig is elérték tanulmányaikban, bizonyítják, hogy a magyar munkásosztály megértette Sztálin elvtárs szavait s a legjobb úton van affelé, hogy ezeket a szavakat a gyakorlatba átültesse.

Mit is jelent a gyakorlatban a szakérettségis tanfolyam? Jelenti azt, hogy a munkások és dolgozó paraszatok állama minden rendelkezésére álló eszközzel igyekszik jóvátenni azokat a mulasztásokat, melyeket az elmúlt rendszer követett népiünk legtehetségesebb fiaival szemben akkor, amikor kizárta őket az iskolából, nem adta meg számukra az ismeretek elsjajátításának lehetőségét, a műveltséget monopolizálta egy szűk, kiváltságos réteg számára. A szakérettségis tanfolyamokon azok szerzik meg a továbbtanuláshoz szükséges ismereteket, akik a szocializmus építésében elért eredményeikkel bizonyították be hűségüket a munkásosztály iránt s azt, hogy iskoláik elvégzése után, a gyakorlat és az elmélet birtokában jövőnk legeredményesebb építői lesznek.

A szakérettségis tanfolyamokra az üzemek dolgozói, a dolgozó paraszatok, állami gazdaságok, termelőszövetkezeti csoportok dolgozói jelentkezhetnek az üzemi, kerületi pártbizottságoknál, valamint a tömegszervezeteknél, 17 évtől 32 éves korig. A szakérettségis tanfolyam ideje egy teljes év (12 hónap) az alatt az idő alatt a hallgatókat az ország különböző városaiban lé-

tesített kollégiumokban helyezik el, ahol teljes ellátást kapnak, valamint a tanulmányi előmenetel s a szocialista rászorultság figyelembevételével havi 100 forinttól 300 forintig terjedő ösztöndíjat.

A kollégiumban a legképzettebb nevelők gondoskodnak arról, hogy a hallgatók egy év alatt elsjajáthassák azokat az ismereteket, melyeket az iskolák tanulói hosszú évek alatt sajátítanak el a középiskolákban. A szakérettségis megszerzése után elsősorban előtűk nyílnak meg az egyetemek, főiskolák kapui, mehetnek mérnökök, vegyészek, orvosok, pedagógusok, agronomusok, közgazdászok stb. A szakérettségit végzett hallgatók számára biztosítanak elsősorban helyet azokon az egyetemeken, ahova nem korlátlan számban veszik fel a hallgatókat.

Száraz, tényközlő adathalmaznak látszik ez a felsorolás, de ezekben az adatokban van benne a dolgozó nép államának messzeemenő gondoskodása azok iránt, akik önhibájukon kívül nem fejtették ki eddig a bennük lévő képességeket. A szakérettségis tanfolyam nem alkalmi, hézagpótló gyorslatpálya, hanem új típusú iskola, mely a gyakorlati szorosan összekapcsolja szakembereket nevel, olyanokat nevel elméletileg is kiválóan képzett szakemberekké, akik a napi munkájuk során, a munkapadok mellett szerzik meg tudásuk egy részét.

A szakérettségis tanfolyamok várják a munkásosztály és a dolgozó parasztság fiait, azokat akik képességet éreznek magukban arra a feladatra, melyre Sztálin elvtárs szavai mozgósítanak bennünket. A feladat nagy, de nem végrehajthatatlan s nem állt még soha szebb feladat tanulók előtt.

ideje közepén fel kellett osztani, mert a hallgatói közül csak néhány maradtak. Az üzemi pártbizottság és a vállalatvezetőség belátta ezen a vonalon elkövetett hibáját és a május hónap elején megindult hathetes tanfolyam szervezésénél már

Jórészt kiküszöbölték az előző hibát.

Nagyobb tervszerűséget vittek már ezen a tanfolyamokon az oktatásba is.

Azonban ennek a hathetes tanfolyamnak a szervezésénél is mutatkoztak hibák. Különösen a minisztérium részéről. A tanfolyam megindítását április 5-re ígérték, de aztán halogatták. Az üzemben a fiatalok szervezésén volt a főhangsúly. Később a minisztérium részéről határozat jött, hogy csak azok vehetnek részt az oktatásban, akik már több mint egy éve dolgoznak a szakmában. Ez a határozat alaposan megtizedelte a jelentkezőket. A tanfolyamot az eredeti időpontnál egy hónappal később indították meg.

A Szegedi Kenderben működik még egy főnökművezetőképző tanfolyam is. Ide összesen negyvenket járnak a szegedi textilüzemekből, a lemorzsolódás eddig még igen csekély. Ez annak köszönhető, hogy körültekintőbben, nagyobb felvilágosító munka alkalmazásával válogatták ki a tanfolyam résztvevőit, megmagyarázták nekik, hogy csak szocializmus építő dolgozókhoz illő lelkiismeretes tanulással követhetjük a nagy Szovjetunió példáját. A hallgatók jól megértették Rákosi elvtárs szavait, belátták, hogy az elméleti tudás a gyakorlati munka hajtőereje.

A népi demokráciák országairól tart előadást ifj. Komócsin Mihály elvtárs kedden este a Pártoktatás Házában

Az elméleti képzés szempontjából igen nagy jelentőségű az az előadás, amelyet június 6-án, kedden este 7 órai kezdettel tart meg ifj. Komócsin Mihály elvtárs a Pártoktatás Házában. Az előadás címe: „A népi demokráciák országai.”

Az előadáson a szemináriumvezetők, egyéni tanulók, estj iskolai tanulók vehetnek részt. Igen fontos, hogy valamennyien meghallgassák ezt az előadást, mert jelentősen megkönnyíti az egyéni tanulók e havi anyagának átvételét.

A DARABBÉREZÉS EDDIGI TAPASZTALATAI

Egy-két hét telt még el csupán azóta, hogy megkezdődött a szegedi üzemekben a darabbérezés bevezetése. Minden tekintetben kielégítőbb és jobb a bérezésnek ez a formája Egyszerűbb, áttekinthetőbb, minden dolgozó pontosan, előre kiszámíthatja, hogy az egyes munkákért mit ér neki. Míg a régi béreltszámolási formákban többször is előfordultak hibák, addig a darabbérendszert igazságos bérezéssé is lehetővé s jelentős mértékben közelebb visz a szocialista elosztás elvének megvalósulásához.

Éppen a jó sajátosságai miatt nagy érdeklődéssel várták a szegedi dolgozók is a darabbérezés bevezetését s az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy általában megelegedéssel fogadták azokban az üzemekben, ahol már megkezdtek a darabbérezést alkalmazni. Ezek az üzemek: Szegedi Kender, Pamutipari NV, Kiskundorozsmai Kistex, Magasépítő NV, Gyárépítési NV. Szegedi viszonylatban a darabbérendszert bevezetésével,

igen sok tapasztalattal tudnak szolgálni a többi üzemek felé.

Előjáróban is le kell szögezni, hogy a legtöbb esetben a darabbérezés bevezetésével a dolgozók bére emelkedett vagy ugyanaz maradt, de azt is meg kell állapítani, hogy volt olyan hely is, mint például a Magasépítő NV, ahol bizony kisebb-nagyobb lemorzsolódások mutatkoztak a heti fizetéseknel — persze nem a darabbérezés miatt.

A jó tapasztalatok közé tartozik az igen alapos felvilágosító munka a darabbérezés kérdésénél. A dolgozók üzemi röpgyűléseken, értekezleteken ismerkedhettek meg a darabbérendszerrrel, emellett, a jól felkészült népnevelőktől kaphattak még bármilyen problémára felvilágosítást. Ennek a felvilágosító munkának kettős feladata volt: az egyik,

konkrét megmagyarázása a darabbérezésnek, a másik pedig az ellenséges hangok visszaverése.

Mind a két feladatot sikerült megvalósítani, komoly hiba ezen a téren nem igen mutatkozott, kivéve a Magasépítő NV-t, ahol a dolgozók között elégedetlenség hangulat támadt a darabbérezés bevezetésekor. Ennek oka az volt, hogy nem készülnek fel maguk a népnevelők sem kellőképpen a darabbér bevezetésére. Nemhogy ők tudták volna megmagyarázni annak előnyeit és lényegét, hanem esetenként még ők is uszállyukba kerültek azoknak a dolgozóknak, akik a darabbér ellen beszélték. Pedig itt sem kellett volna valami különleges módszereket alkalmazni, mert a bérvisztaeséshez és ennek folytán a rossz hangulathoz a darabbérezésnek semmi köze, a fizetéscsökkenés más termelési és technikai hibák folytán következett be.

Egészen mást mutat a Pamutipari NV példája, ahol

a darabbérezés bevezetésekor a dolgozók 95 százaléka emelkedett a bére.

Ennek oka az volt, hogy a darabbérezést jól előkészítették s a jól megszervezett munkafolyamattal elérhető volt az, — aminek a darabbérezés bevezetésevel mindenütt be kell következnie —, hogy a dolgozók még többet és jobban tudnak termelni. A dolgozók a darabbérezés folytán minden egyes munkájukról előre tudják, mennyit ér és ettől serkenve — ha biztosítva van számukra a technikai előfeltétel — még többet, még jobban termelnek.

A darabbérendszert bevezetését jól elő kell készíteni és nagyon kell ügyelni arra, nehogy a legkisebb zavar is bekövetkez-

hessék, mert akkor nem következne be kellő időben a kívánt eredmény. Nem szabad olyanra megengedni, mint például a Gyárépítési NV-nél, a már darabbérezés szerinti fizetés napján rosszul helyezték el a boricékokba a bérösszegeket. Itt ugyanis az történt, hogy bár a hetibér jól ki volt számítva, egyes dolgozók bérfizetési boricékjába tíz-husz harminc, sőt száz forinttal is kevesebb-vagy több volt. Az ilyen és ehhez hasonló hibák

módot nyújtanak az ellen-ségnek arra, hogy agitációt fejtsen ki a darabbérezés ellen és megkísérleje a dolgozókat ellene hangolni.

Május 30-ától már újabb négy üzemben bevezették a darabbérezést, így például a Magyar Kenderben, Szegedi Jutafonógyárban, Ruházati NV-nél és a Rostkikészítő NV-nél. Sok más üzemben az előkészületek történtek meg a darabbér rendszer bevezetésére. Igen alaposan fel kell készülniök ezekben az üzemekben az elvtársoknak a feladatukra, mert a legkisebb zökkenő zavarokat idézhet elő. Legelsősorban is azt kell figyelembe venni, hogy a darabbérezés esetében is, mint bármilyen más, újszerű, fejlettebb módszer alkalmazásánál, minden esetben a felvilágosító munka az egyik legfontosabb feladat. Az üzemi pártbizottság irányításával, az előkészítő technikai munkák elvégzése mellett arra kell törekedni, hogy

minden dolgozó világosan értse a darabbérezést és valóban kellő mértékben felismerje jelentőségét.

mind az egyén, mind pedig a nemzetgazdaság szempontjából.

Az eddigi tapasztalatok alapján minden jel arra mutat, hogy a dolgozók örömmel fogadják a darabbérezést, azonban nagyon ébernek kell lenni. Az az ellenség, amely nem riadt vissza az egész nemzetgazdaságunkat fenyegető nagyméretű norma- és bércsalásoktól, amely igyekszik a dolgozók közé éket verni és a legkülönbözőbb formákban próbálkozik károkat okozni a szocializmus építő munkában és megrontani a dolgozók hangulatát, most sem alszik. Nem alszik, mert a darabbérezés sok előnye mellett újabb gátat is vetett a kártevő munkának. Es nagyon kell arra vigyázni, hogy üzemünk egy-egy osztályidegen elem, nehogy befolyásolni tudjon nem, hogy száz és száz, de még egy-két becsületes dolgozót sem.

A darabbérezés bevezetésével újabb lehetőség nyílik a dolgozók számára, hogy még többet, még jobban tudjanak keresni. Az igazságos elosztás elve több, jobb munkára készíti a becsületes dolgozókat. A fiatalokat, a segédmunkásokat arra ösztönzi, hogy

továbbfejlesszék szaktudatukat, mert a munkát minőségileg is értékeik. Aki nagyobb értékű munkát végez, nagyobb bért kap.

Ha üzemünk jól felhasználja a darabbérezés adta lehetőségeit, növekedik az üzem termelőereje és ezen keresztül erősölik egész nemzetgazdaságunk. Nemzetgazdaságunk erősödése pedig egyben azt is jelenti, hogy még jobban megismerjük a békearcvonal magyarországi szakaszát. Nem kis feladat tehát a darabbérezés bevezetése sem, hanem hasonló súlyú, mint bármely más feladat, melyet Pártunk eddig a magyar dolgozó nép elé állított. Eppen ezért minden erővel arra kell törekedni, hogy a jó előkészítő munkával, a menetközben esleg felmerülő nehézségek vagy hibák azonnali kiküszöbölésével biztosíthassuk, hogy a darabbérezés bevezetése és alkalmazása jól sikerüljön.

Szaktanulmányok a szegedi textilüzemekben

Rákosi elvtárs még az elmúlt év elején felhívta figyelmünket az ipari szaktanulmányok fontosságára. Ma már mindenki tudja, hogy ötéves tervünk sikeres végrehajtásához több mint háromszáz ezer új, jól kiképzett ipari dolgozóra van szükség. Eppen ezért már az elmúlt év kezdetén mindenütt nagy lendülettel indultak meg az ötéves tanfolyamok. A begyakorolt segédmunkások közül minden nagyobb üzemben tömegesen jelentkeztek ezekre a tanfolyamokra. Szegeden az építőipar mellett a textiliparban kezdődtek csoportos szaktanulmányok.

Meg kell állapítanunk, hogy az eddig lezárult három és hathónapos szövő és egyéb textilszaktanulmányok iskolák közelről sem hozták meg azokat az eredményeket, melyekre már eddig is szükség lett volna. Kisebb-nagyobb hibák csúsztak az oktatás munkájába is, de a fő hiba

a tanfolyamok szervezésében mutatkozott meg.

Több helyen — így például az újszegedi Magyar Kenderben is — a tanfolyamok hallgatóinak toborzását főként az üzemi szakszervezetre, de leginkább a műhelymesterekre bízta. Nem tudatosították kellőképpen a tervszerű szaktanulmányok kapcsolatát az ötéves tervünk célkitűzéseit. A népnevelőket nem kapcsolták be ebbe a munkába.

Ez okozta azt, hogy eddig még minden tanfolyamon igen nagyfokú lemorzsolódás volt. Egyesek a melege, vagy különböző elfoglaltságokra hívtakoztak. Így például Borza Gizella szövő egyszerűen kijelentette:

— Nem akarok tanulni, ismerem a szövőgépet anélkül is.

Nem akadt senki, aki Borza Gizellának jól megmagyarázta volna, hogy öntudatának hiányát árulja el, nem veszi észre, hogy az előtte álló feladatok milyen hatalmas mértékben megnövekedtek. Trischler Anna, a szövőde egyik brigádvezetője is megdöbbentően jelentette ki nemrég:

— Nem tanulok. Ennek csupán az a magyarázata, hogy Trischler Anna eddig megfelelő eredményeket ért el terve teljesítésében,

erőt vitt rajta az önteltség,

azt hiszi, hogy már eleget tud. Önelégültségére a népnevelők sem mutattak rá, pedig tudhatná, hogy az önteltség ötéves tervünk sikerének egyik legsúlyosabb gyermekbetegsége. Pedig hivatkozhattak volna például Árva Istvánné eredményére